

Billeder og visualiseringers didaktik i lyset af digitale medier

Billeder og visualiseringer indgår med forskellige funktioner i alle vidensdiscipliner i uddannelsessystemet. Dette skaber muligheder for og udfordringer til det visuelle didaktik. Traditionelt knytter drøftelser af billeder sig til humanistiske vidensdiscipliner som kunsthistorie og medievidenskab, hvor det visuelle hovedsageligt tager form af billeder, der fungerer som analyseobjekter. Men også inden for andre vidensdiscipliner har billeder og visualiseringer en funktion dels illustrativt, dels vidensgenererende.

I lyset af digitale medier opstår læringskulturer, der placerer visuelle afkodnings- og betydningsdannelsekompetencer centralt inden for alle fagdiscipliner i det videregående uddannelseslandskab. Dette fordrer en tvær- og transdisciplinær visuel fagdidaktik. Kravene til visuelt at kunne afkode og danne betydninger antager komplekse former, der involverer såvel *et kulturperspektiv*, *et teknologiperspektiv*, som *et faglighedsperspektiv*. Disse perspektiver udtrykker både de samfundsmæssige forandringsprocesser, vi er en del af, men de udtrykker også felter for nyudvikling af fagdidaktiske kompetencer.

- *Kulturperspektivet* peger på, at *globale billeder og visualiseringer* danner et fælles visuelt repertoire med *lokale fortolkninger* inden for områder med kunst, massemedier og hverdagsliv som sådant.
- *Teknologiperspektivet* peger på, *digitale medier* indtager en væsentlig plads i *erfaringsdannelse og kommunikation* og at udviklingen af digitale teknologier og social software skaber nye vidensfelter om visuel modalitet og multimodalitet.
- *Faglighedsperspektivet* peger i konsekvens af de to første på øgede tvær- og transdisciplinære muligheder for at bruge og producere forskelligartede billed- og visualiseringsformer til at *tænke i modeller med* inden for naturfag, til at *forstå verbalt forankrede udsagn* med i sprogfag, som *dokumentation og datagenererende* inden for sociale fag, til at *støtte værkstedprocesser med* inden for laboratoriefag, og til at *udforske og udfordre verdensopfattelser med* inden for kunsthistorie.

Billed- og visualiseringsformer har eksisteret i forskellige former gennem uddannelseshistorie. Forskellen mellem før og nu er, at mængden af og variationerne i forskellige visuelle informations- og udvekslingsformer er stadig stigende.

I dag byder flere billed- og visualiseringsformer sig til, og den digitale teknologi bidrager med stadig flere variationer at fremstille dem i samt platforme at vise dem på og udveksle dem gennem. Ligeledes indgår billed- og visualiseringsformer i skiftende og forskelligartede sammenhænge, og forskellige grupper bruger og forstår dem forskelligt.

Min præsentation vil knytte an til konkrete overvejelser i relation til det visuelle didaktik på kandidatuddannelsen i it-didaktisk design.

Referencer:

- Buhl, M. (2009). Skolebilleder - som virkelighedskonstruktioner. I: Dam Christensen, H. & Helene Illeris (red.). *Visuel Kultur. Viden, Liv, Politik*. København: Multivers
- Buhl, M. (2008). Billeder og æstetik i den it-didaktiske designproces. I: Andreasen, L.B.mfl. (red.) *Digitale medier og didaktisk design*. København: Danmarks Pædagogiske Universitets Forlag.
- Buhl, M. (2005). Det æstetiskes aktualisering af æstetiske læringspotentialer med medier og it.

- I: Buhl, M., Holm Sørensen, B. & Meyer, B. (2005). *Medier og it – læringspotentialer*. København: Danmarks Pædagogiske Universitets Forlag.
- Buhl, M. (2002). *Paradoksal Billedpædagogik*, ph.-d.afhandling, Danmarks Pædagogiske Universitetsforlag.
- Elkins, J. (1999). *The Domain of Images*. Cornell University Press
- Kress, G. & Van Leeuwen, T (2001). *Multimodal discourse: the modes and media of contemporary communication*. London: Arnold,
- Mitchell, W.J.T. (2008). Vier Grundbegriffe der Bildwissenschaft. I: Sachs-Hombach, K. (Hrgs) *Bildtheorien. Anthropologische und kulturelle Grundlagen des Visualistic Turn*. Frankfurt am Main: Suhrkamp
- Mitchell, W.J.T (2002). Showing seeing: a critique of visual culture in *Journal of Visual Culture* vol.1 nr.2) 165-181
- Pauwels, L. (2006) (ed.) *Visual Cultures of Science*. Dartmouth College Press.